

Onderzoeksopdracht dossieronderzoek
Aanleiding

De taak van de IGZ op grond van de Gezondheidswet is het verrichten van onderzoek naar de staat van de volksgezondheid (en zijn determinanten) en waar nodig het aangeven en bevorderen van middelen tot verbetering daarvan. Zij houdt toezicht op de naleving en de opsporing van overtredingen van wettelijke voorschriften op het gebied van de volksgezondheid. Zij bevordert daarbij de volksgezondheid door er op toe te zien dat aanbieders van zorg en medische producten – bestaande en nieuwe – kwalitatief goede en veilige zorg bieden en risico's op onveilige zorg te voorkomen. De focus ligt daarbij op naleving van wet- en regelgeving, (beroeps)normen en richtlijnen door ondertoezichtstaanden. De IGZ heeft ook tot taak het uitbrengen van adviezen en het verstrekken van inlichtingen aan de minister op verzoek of uit eigen beweging.

In toezichtvisie IGZ¹ van de minister en staatssecretaris van VWS die op 31 januari aan de Tweede Kamer is gezonden, geeft de minister onder andere aan dat de IGZ een risicogebaseerde systeemtoezichthouder is. Zij signaleert in een vroegtijdig stadium risico's voor de gezondheid en veiligheid van cliënten en patiënten. Vroegtijdige signalering van risico's stelt de IGZ in staat om aanbieders van zorg en medische producten, voordat incidenten hebben plaatsgevonden, te adviseren, stimuleren en overtuigen. Klachtafhandeling is de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder. Hij is het beste in staat om snel te handelen zodat incidenten worden voorkomen en de klacht naar tevredenheid van de cliënt af te handelen. Voorts kan de zorgaanbieder eventuele verbetertrajecten binnen de organisatie in gang zetten. De IGZ benut meldingen voor haar toezicht. Meldingen zijn voor de IGZ een belangrijke bron om de risico's in te schatten op basis waarvan zij bepaalt bij welke zorgaanbieder zij gericht acties gaat ondernemen. Bij zeer ernstige klachten waar de veiligheid van de zorg in het geding is, is onmiddellijke actie van de IGZ uiteraard gewenst. Wel dient de IGZ goed door te vragen wat burgers willen bereiken met hun melding. Vervolgens moet de IGZ burgers met een individuele klacht goed doorverwijzen. Bijv. naar een klachtenfunctionaris, klachten- of geschillencommissie.

In de brief aan de Tweede Kamer over onderzoek IGZ van 2 april schrijft de minister het volgende: 'Met het onderzoek naar de IGZ, dat ik begin dit jaar heb aangekondigd, laat ik de organisatie doorlichten om na te gaan of de organisatie van de IGZ robuust genoeg is om de toezichtvisie, met daarin nieuwe normen en eisen, uit te voeren en of de processen en systemen hierop voldoende zijn berekend..... Daarnaast zal ik een tweede onderzoek laten uitvoeren, namelijk het dossieronderzoek in de geest van de aangehouden motie² van de Leden Leijten en Bouwmeester over een dossieronderzoek. Ik voer zo'n onderzoek uit, omdat ik eraan hecht dat de IGZ breed vertrouwen en gezag geniet in de samenleving, in het zorgveld en in het parlement. Ik ben tot de conclusie gekomen dat het voor het herstel van dit vertrouwen toch nodig is om grondig te kijken naar meldingendossiers en daaruit lessen te trekken ten behoeve van de uitvoering van de nieuwe toezichtvisie. Ook de signalering van de Nationale ombudsman zal bij het dossieronderzoek betrokken worden.'

Vervolgens schrijft zij 'Ik zal bij deze onderzoeken een begeleidingscommissie instellen waarin naast het patiëntenperspectief ook andere stakeholders zijn vertegenwoordigd. Het streven is om beide onderzoeken gelijktijdig af te ronden. Ik zal u over de uitkomsten van beide onderzoeken vervolgens na de zomer informeren.'

In de brief aan de Tweede Kamer over de uitzending van TROS Radar over de Inspectie voor de gezondheidszorg van 4 april jongstleden schrijft zij 'Ik zal vragen om bij het dossieronderzoek in elk geval ook in te gaan op het in het programma genoemde dossier "de Bruin" waarbij twijfel bestaat over de informatieverstrekking door de IGZ'.

¹ Bijlage bij kamerstuk 33 149, nr. 4

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 33 149, nr. 6

Tijdens het Algemeen overleg van 28 februari heeft de minister het volgende gezegd:

“Ik ben bereid om ook te kijken naar wat mevrouw Gerbrands aanvoerde. Zij zei dat zij voorbeelden had van professionals die klagen, naar een instelling gaan en dan de grootste problemen hebben omdat men daar weet dat zij hebben geklaagd. Ik vind dit ook onwenselijk. Wij hebben overheidsbreed een klokkenluidersregeling. Ik wil kijken of deze regeling door de inspectie goed wordt toegepast.”

In een brief aan de Tweede Kamer van de minister over “reactie op het item over de psychotherapeut Pieter van Steijn uit de uitzending van De Vijfde dag op 5 april 2012” van 16 april jl. schrijft zij “Ik heb mevrouw Sorgdrager gevraagd om bij het dossieronderzoek in ieder geval de zgn. 25 complexe zaken te betrekken. Het dossier Van Steijn is één van deze 25 en zal door mevrouw Sorgdrager worden meegenomen in haar onderzoek.”.

De Tweede Kamer heeft de motie Arib³ aangenomen. Daarin wordt o.a. verzocht de werkwijze van de IGZ ten aanzien van de meldingen over problemen met borstimplantaten mee te nemen in het dossieronderzoek naar de IGZ.

Onderzoeksvraag

Welke lessen kunnen getrokken worden uit onderzoek naar de afhandeling van dossiers zodat de IGZ bij het behandelen van meldingen meer zal gaan handelen conform de toezichtvisie IGZ en de 8 aandachtspunten van de Nationale ombudsman?

Uitwerking opdracht

De toezichtvisie IGZ van de staatssecretaris en minister van VWS, die in januari 2012 aan de Tweede Kamer is gezonden, stelt nieuwe eisen aan de IGZ. Ook de 8 aandachtspunten voor de toekomst van de Nationale ombudsman uit de signalering over de IGZ geven, net als de toezichtvisie IGZ, aan hoe de IGZ zou moeten gaan handelen op alle terreinen waar de IGZ toezicht op houdt.

Het dossieronderzoek zal dus aanbevelingen dienen te geven ten aanzien van welke van de aspecten uit de toezichtvisie en 8 aandachtspunten zij veranderingen dient door te voeren en welke veranderingen zij door moet voeren zodat zij handelt conform de toezichtvisie en de 8 aandachtspunten. De manier waarop de IGZ om moet gaan met meldingen van personeel moet ook onderdeel zijn van het onderzoek, naar aanleiding van de toezegging tijdens het Algemeen overleg van 28 februari jongstleden.

Aanpak

Het aantal dossiers zal voldoende zijn om de grondigheid van het onderzoek te kunnen waarborgen. Met dit onderzoek voldoe ik aan de eerder genoemde motie en toezeggingen. Naast het onderzoeken van dossiers zullen interviews worden gehouden. Ook worden werkbezoeken afgelegd om een goed beeld te vormen van het functioneren van de IGZ. De resultaten worden in een rapport gepresenteerd. Het onderzoek zal na de zomer gereed zijn.

Afstemming VWS, begeleidingscommissie

De Secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer drs. G.H.O. van Maanen, is namens de Minister opdrachtgever. Mevrouw mr. W. Sorgdrager is opdrachtnemer. Zij wordt ondersteund door externen. De opdrachtnemer zorgt voor voldoende afstemming tussen beide onderzoeken zodat beide onderzoeken elkaar kunnen versterken. Er zal een begeleidingscommissie worden ingesteld. De opdrachtnemer zorgt voor voldoende afstemming met de begeleidingscommissie.

Bescherming privacy

Ter bescherming van de privacy van de personen die genoemd worden in de dossiers wordt conform de Wet bescherming persoonsgegevens voorzien in de nodige waarborgen. Het is de

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 32805, nr. 11

bedoeling dat mevrouw Sorgdrager en de externe ondersteuners zich voorafgaand aan de werkzaamheden verbinden aan een protocol, waarin voorschriften zijn opgenomen met betrekking tot de toegang tot gegevens, de verwerking van de gegevens en de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek. Hiervan zal melding gemaakt worden bij het CBP.